



CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 94
din 02.06.2010

Dosar nr: 454/2009

Petiția nr: 10.147/16.11.2009

Petent: B S

Reclamat: Dr. D F, primar al municipiului Tîrgu Mureș

Obiect: nerespectarea dreptului la informații de interes public în limba maternă pentru persoanele aparținând minorității maghiare din Tîrgu Mureș.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele și domiciliul petentului

I.1.1. B S

I.2. Numele și domiciliul reclamatului

I.2.1. Dr. D F

II. Obiectul sesizării

Petiția se referă la lipsa informațiilor de interes public în limba maghiară pe pagina de internet a Primăriei Municipiului Tîrgu Mureș (www.tirgumures.ro).

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

Pe pagina de internet a Primăriei Municipiului Tîrgu Mureș (www.tirgumures.ro) apar informații de interes public, cum ar fi hotărâri ale Consiliului local, procese verbale ale Adunării Consiliului local, numere ale periodicului de informații **Monitorul Primăriei Tîrgu Mureș**, comunicate de presă, exclusiv în limba română.



IV. Procedura de citare

Părțile au fost citate (filele 11-12 din dosar) pentru data de 02.03.2010 la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare CNCD).

La audierea din 02.03.2010 părțile nu s-a prezentat.

Procedura de citare a fost legal îndeplinită.

V. Susținerile părților

Petiția nr. 10.147/16.11.2009 (filele 1-2 din dosar) arată următoarele:

- în data de 20 septembrie 2009 petentul a căutat informații de interes public în limba maghiară pe pagina de internet a Primăriei Municipiului Tîrgu Mureș (www.tirgumures.ro), constatând că marea lor majoritate este postat exclusiv în limba română;

- ponderea populației maghiare în Tîrgu Mureș depășește 20% din populația localității;

- conform **Legii nr. 544/2001**, **Legii nr. 215/2001**, **Legii nr. 282/2007**, informațiile de interes public și hotărârile cu caracter normativ se aduc la cunoștința publică și în limba maghiară;

- petentul s-a adresat reclamatului arătând că lipsa informațiilor de interes public în limba maghiară pe pagina de internet a Primăriei Municipiului Tîrgu Mureș reprezintă o încălcare a legislației și o discriminare, solicitând remedierea situației, fără însă a primi răspuns la solicitare;

- CNCD a mai investigat și constatat tratamentul discriminatoriu al reclamatului în anul 2007 și 2008, aplicând sancțiunea de avertisment;

- în anul 2009 nu apar în limba maghiară hotărâri ale Consiliului local, procese verbale ale Adunării Consiliului local, numere ale periodicului de informații Monitorul Primăriei Tîrgu Mureș, comunicate de presă;

- solicită constatarea discriminării și aplicarea amenzii contravenționale prevăzute de lege.

Prin adresa înregistrată la CNCD cu **nr. 10.786/09.12.2009** anexează documente în susținerea celor afirmate (filele 5-10).

CNCD a solicitat punct de vedere din partea reclamatului prin **Adresa nr. 10.314/19.11.2009**. Reclamatul nu și-a precizat poziția în termenul stabilit.

Împreună cu citația CNCD a solicitat din nou punct de vedere din partea reclamatului.

Reclamatul, prin **Adresa nr. 285/16.02.2010** (cu antetul Municipiul Tîrgu Mureș), înregistrat la CNCD cu **nr. 1.426/22.02.2010** (filele 21-22), arată următoarele:

- petiția este lipsită de fundament juridic;

- Primăria municipiului Tîrgu Mureș respectă obligația de informare a cetățenilor maghiari prin **Monitorul Primăriei Tîrgu Mureș – Marosvásárhelyi Városháza Közlönye**, în care se publică hotărârile Consiliului local și în limba



maghiară; prin cotidianul **Népújság**, care publică ordinea de zi a ședințelor Consiliului local;

- nici un text de lege nu obligă autoritatea publică locală la aducerea la cunoștință publică a actelor la care se face referire în petiție, pe site-ul instituției.

Nu au fost anexate probe la dosar în susținerea celor afirmate.

Reclamatul a formulat concluzii scrise, înregistrate la CNCD cu **nr. 3.116/22.04.2010** (filele 24-25 din dosar), arătând următoarele:

- fundamentul juridic a fost precizat în petiție, ca fiind **Legea nr. 215/2001** (art. 19, art. 76 alin. 4) și **Legea nr. 282/2007** (art. 10);

- toate informațiile existente pe pagina de internet a Primăriei, postate în limba română, ar trebui să fie postate și în limba maghiară.

VI. Motivele de fapt și de drept

În fapt, Colegiul Director reține că prin **Hotărârea nr. 131/21.06.2007** și **Hotărârea 507/03.09.2008** a mai constatat că lipsa informațiilor de interes public în limba maghiară pe pagina de internet a Primăriei municipiului Tîrgu Mureș reprezintă discriminare, a aplicat sancțiunea contravențională de avertisment și a dispus monitorizarea paginii de internet.

La adresele trimise către Primăria Târgu-Mureș, cu scopul monitorizării, CNCD nu a primit nici un răspuns, ignorând astfel hotărârea în cauză.

Se constată că în momentul trimerii petiției, pentru anul 2009, nu au fost postate pe pagina de internet a Primăriei informații de interes public importante în limba maghiară cum ar fi hotărâri ale Consiliului local, procese verbale ale Adunării Consiliului local, numere ale periodicului de informații **Monitorul Primăriei Tîrgu Mureș**, comunicate de presă.

La momentul soluționării petiției s-a observat că, spre exemplu, apar 36 de hotărâri ale Consiliului local din mai 2010, din care niciunul nu apare în limba maghiară (practic pe anul 2010 nu apare nici o hotărâre a Consiliului local în limba maghiară).

În municipiul Tîrgu Mureș, conform recensământului din 2002, 46,73% din totalul populației s-a declarat ca aparținând comunității maghiare.

Conform fișelor de post depuse la dosarele anterioare, la Primăria municipiului Tîrgu Mureș există trei persoane care au printre atribuții traducerea din limba maghiară în limba română, doar o singură persoană și atribuții de traducere din limba română în limba maghiară. Totodată se constată că persoana în cauză are și o serie de alte atribuții, sarcini și responsabilități, cum ar fi: redactează răspunsuri la solicitările, petițiile și sesizările grupurilor de turiști, arhivează documente, asigură condiții de realizare a proiectelor culturale și turistice și veghează la buna desfășurare a acestor evenimente, controlează modul cum sunt folosite și întreținute spațiile culturale și cele de destinație muzeistică, ține evidența și urmărește derularea proiectelor și convențiilor privind realizarea de către organizații neguvernamentale de activități cu caracter cultural și turistic, participă la activități legate de turism în Cetate, oferă informații turiștilor referitoare la obiectivele culturale, turistice din Tîrgu Mureș și



împrejurimi, posibilități de cazare, trasee turistice și alte informații dacă solicită etc. (încă 11 sarcini înșirate).

Din copiile **Monitorului Primăriei Tîrgu Mureș** reiese că nu conține toate hotărârile Consiliului local al municipiului Tîrgu Mureș.

În drept, Colegiul Director reține că potrivit **Constituției României**, art. 20 alin 1, „Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.

Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art 14 prevede: „Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională și socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație”.

Protocolul nr. 12 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art 1 prevede interzicerea generală a discriminării:

„1. Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nici o discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație.

2. Nimeni nu va fi discriminat de o autoritate publică pe baza oricăruia dintre motivele menționate în paragraful 1.”

Convenția internațională privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială definește prin art. 1 discriminarea rasială prin următoarele: „În prezenta convenție, expresia «discriminare rasială» are în vedere orice deosebire, excludere, restricție sau preferință întemeiată pe rasă, culoare, ascendență sau origine națională sau etnică, care are ca scop sau efect de a distruge sau compromite recunoașterea, folosința sau exercitarea în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alt domeniu al vieții publice.”

Ordonanța de Guvern nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (în continuare **O.G. 137/2000**), republicată, la art. 2 alin 1 stabilește: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

Privind accesul la serviciile publice administrative și juridice, de sănătate, la alte servicii, bunuri și facilități, art. 10 al **O.G. nr. 137/2000**, republicată, prevede:

„Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează



persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauza prin:

a) refuzarea acordării serviciilor publice administrative și juridice;

b) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile de sănătate publică – alegerea medicului de familie, asistența medicală, asigurările de sănătate, serviciile de urgență sau alte servicii de sănătate;

c) refuzul de a vinde sau de a închiria un teren sau imobil cu destinație de locuință, cu excepția situației în care această restrângere este justificată obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop sunt adecvate și necesare;

d) refuzul de a acorda un credit bancar sau de a încheia orice alt tip de contract, cu excepția situației în care aceasta restrângere este justificată obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop sunt adecvate și necesare;

e) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de teatre, cinematografe, biblioteci, muzee și expoziții, cu excepția situației în care această restrângere este justificată obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop sunt adecvate și necesare;

f) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de magazine, hoteluri, restaurante, baruri, discoteci sau de orice alți prestatori de servicii, indiferent dacă sunt în proprietate privată ori publică, cu excepția situației în care această restrângere este justificată obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop sunt adecvate și necesare;

g) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de companiile de transport în comun – prin avion, vapor, tren, metrou, autobuz, troleibuz, tramvai, taxi sau prin alte mijloace –, cu excepția situației în care această restrângere este justificată obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop sunt adecvate și necesare;

h) refuzarea acordării pentru o persoană sau un grup de persoane a unor drepturi sau facilități.”

Legea administrației publice locale nr. 215/2001, republicată, prevede următoarele:

Art. 50:

„În unitățile administrativ-teritoriale în care cetățenii aparținând unei minorități naționale au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor hotărârile cu caracter normativ se aduc la cunoștința publică și în limba maternă a cetățenilor aparținând minorității respective, iar cele cu caracter individual se comunică, la cerere, și în limba maternă.”

Art. 76:

„(2) În unitățile administrativ-teritoriale în care cetățenii aparținând unei minorități naționale au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor, în raporturile lor cu autoritățile administrației publice locale, cu aparatul de specialitate și organismele subordonate consiliului local, aceștia se pot adresa, oral sau în scris, și în limba lor maternă și vor primi răspunsul atât în limba română, cât și în limba maternă. [...]



(4) Autoritățile administrației publice locale vor asigura înscripționarea denumirii localităților și a instituțiilor publice de sub autoritatea lor, precum și afișarea anunțurilor de interes public și în limba maternă a cetățenilor aparținând minorității respective, în condițiile prevăzute la alin. (2)."

În analiza obiectului plângerii deduse soluționării, Colegiul Director se raportează și la jurisprudența anterioară. Prin **Hotărârea nr. 26 din 09.02.2007** Colegiul Director al CNCD a constatat fapta de discriminare comisă de Primăria Sfințu Gheorghe prin publicarea unor informații de interes public exclusiv în limba maghiară (prin publicația intitulată „**Sepsiszentgyörgy**”). Prin **Hotărârea nr. 736 din 16.12.2008**, Colegiul director al CNCD a constatat fapta de discriminare comisă de R K , primar al municipiului Tîrgu Secuiesc, prin nepublicarea informațiilor de interes public în limba română pe pagina de internet a Primăriei Tîrgu Secuiesc.

Colegiul Director constată că fără o justificare obiectivă, cetățenii de limbă maghiară care accesează pagina de internet a Municipiului Tîrgu Mureș, finanțată din taxele și impozitele cetățenilor, nu găsesc aceleași informații pe care le găsesc cetățenii de limbă română, ceea ce reprezintă o deosebire, preferință, bazată pe limbă, care are ca efect restrângerea exercitării dreptului de acces la informații de interes public în limba maghiară, astfel se refuză acordarea de servicii publice administrative, acordarea unor drepturi persoanelor de limbă maghiară din municipiul Tîrgu Mureș. Refuzul este cu atât mai evident întrucât petentul s-a adresat reclamantului anterior petiției solicitând remedierea situației. Totodată se reține și faptul că în două cazuri anterioare CNCD a constatat discriminarea similară produsă de reclamant, recomandând în mod expres reclamantului „să depună diligențele necesare pentru realizarea unei pagini de internet a municipiului Tîrgu Mureș care conține aceleași informații și pentru populația de limbă română și pentru cea de limbă maghiară” (**Hotărârea 507/03.09.2008**).

Justificarea invocată de reclamant, și anume publicarea unor hotărâri în limba maghiară în **Monitorul Primăriei Tîrgu Mureș – Marosvásárhelyi Városháza Közlönye**, și publicarea în cotidianul **Népújság** a ordinii de zi a ședințelor Consiliului local nu poate fi considerată ca fiind o justificare obiectivă.

Justificarea obiectivă include existența unui scop legitim, atins prin metode adecvate și necesare.

Privind justificarea obiectivă, prin juresprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a enunțat următoarele principii:

- **Convenția** nu interzice orice tratament diferențiat, ci doar acel tratament diferențiat care nu are o justificare obiectivă și rezonabilă, având în vedere faptul că de multe ori statele trebuie să adopte legi care prevăd un tratament diferențiat, menit să corecteze inegalitățile faptice; justificarea trebuie să fie analizată în relație cu scopul legitim și efectele măsurii în cauză (**Cazul „referitor la unele aspecte ale legislației cu privire la limba educației în Belgia” împotriva Belgiei**, 23 iulie 1968);



- prin discriminare se înțelege un tratament diferențiat al persoanelor aflate în situații comparabile, fără a exista o justificare obiectivă și rezonabilă; art. 14 din **Convenție** nu interzice statelor membre să trateze grupurile diferențiat în maniera de a corecta inegalitățile faptice; în anumite circumstanțe absența unui tratament diferențiat reprezintă o violare a dispoziției în cauză; poate fi discriminatorie aceea politică sau măsură generală care prejudiciază în mod disproporționat un grup de persoane, chiar dacă măsura nu vizează în mod specific acel grup; o discriminare potențială poate rezulta dintr-o situație faptică (**D.H. și alții împotriva Cehiei**, 13 noiembrie 2007, **Sampanis și alții împotriva Greciei**, 5 iunie 2008);
- justificarea obiectivă și rezonabilă trebuie să urmărească un scop legitim, și măsura aplicată trebuie să fie proporțională cu scopul urmărit; în cazul tratamentului diferit bazat pe rasă, culoare sau origine etnică noțiunea de justificare obiectivă și rezonabilă trebuie interpretată într-o manieră cât se poate de strictă (**D.H. și alții împotriva Cehiei**, 13 noiembrie 2007, **Sampanis și alții împotriva Greciei**, 5 iunie 2008).

În analiza scopului legitim, trebuie analizat existența acestui scop raportat la dreptul atins prin diferențiere (spre exemplu, conform **Convenției europene a drepturilor omului**, libertatea de exprimare poate fi restrâns pentru următoarele scopuri legitime: pentru securitatea națională, integritatea teritorială, siguranța publică, apărarea ordinii, prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, moralei, reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale, pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești).

În analiza metodei adecvate și necesare, trebuie analizat dacă prin metoda aleasă se atinge scopul dorit, și dacă există sau nu alte metode prin care scopul poate fi atins, fără a crea o situație de diferențiere.

În cazul de față se rețin următoarele:

- nu toate hotărârile Consiliului local sunt traduse în limba maghiară în **Monitorul Primăriei Tîrgu Mureș – Marosvásárhelyi Városháza Közlönye**, nici măcar toate cele care au caracter normativ, ci doar unele, selectate;

- pagina de internet www.tirgumures.ro conține și alte informații de interes public, care nu sunt publicate în limba maghiară nici în **Monitorul Primăriei Tîrgu Mureș – Marosvásárhelyi Városháza Közlönye**, nici în cotidianul **Népújság**, cum ar fi comunicatele de presă (ultimul comunicat de presă tradus în limba maghiară este din 2008);

- chiar dacă toate informațiile de interes public ar fi publicate în presa de limbă maghiară, acest lucru nu poate înlocui informațiile de interes public care se găsesc pe o pagină de internet, accesibile mai ușor; dacă presa scrisă ar înlocui paginile de internet, reclamatul ar putea renunța la ele, astfel făcând și economii; existența paginii de internet arată că însuși reclamatul îi acordă o mare importanță în comunicarea informațiilor de interes public; de la aceste informații de interes public, accesibile ușor pe pagina de internet, sunt excluși vorbitorii de limbă maghiară.



Se observă că la nivelul Primăriei municipiului Tîrgu-Mureş nu există personal suficient care se preocupă de traducerea în limba maghiară. Acest lucru reprezintă un impediment major în oferirea de informaţii de interes public în această limbă pentru populaţia care reprezintă 46,73% din totalul populaţiei municipiului Tîrgu Mureş.

Privind sancţionarea faptei, Colegiul director constată că sancţiunea de avertisment aplicat în urma constatărilor repetate de discriminare nu au avut efect. **Directiva Consiliului 2000/43/CE**, prin art. 15, solicită statelor membre Uniunii Europene aplicarea de sancţiuni efective, proporţionale şi descurajante. Proporţionalitatea se poate asigura prin acordarea graduală a amenzii, în funcţie de gravitatea faptei, între limitele stabilite de lege. Astfel Colegiul director, aplicând şi prevederile art. 13 alin. 2 al **O.G. nr. 2/2001** (faptele sesizate de petent fiind continue), aplică sancţiunea amenzii contravenţionale minime prevăzute de lege.

Faţă de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea şi sancţionarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenţi la şedinţă

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂŞTE:

1. Constatarea existenţei unui tratament diferenţiat, discriminatoriu potrivit art. 2 alin 1 coroborată cu art. 10 lit. h din **O.G. 137/2000 privind prevenirea şi sancţionarea tuturor formelor de discriminare**, republicată;
2. Sancţionarea primarului dr. D F cu amendă contravenţională în valoare de 400 RON, conform art. 26 alin. 1 al **O.G. 137/2000 privind prevenirea şi sancţionarea tuturor formelor de discriminare**, republicată;
3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica reclamatului, Consiliului local al Municipiului Tîrgu Mureş, Prefecturii Judeţului Mureş.

VII. Modalitatea de plată a amenzii - La Direcţia Generală a Finanţelor Publice Mureş, conform **Ordonanţei nr. 2 din 12 iulie 2001 privind regimul juridic al contravenţiilor**. Contravenientul este obligat să trimită dovada plăţii amenzii către Consiliul Naţional pentru Combaterea Discriminării (cu specificarea numărului de dosar) în termen de 15 de zile din momentul în care constituie de drept titlu executoriu, conform art. 20 alin. 10 al **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea şi sancţionarea tuturor formelor de discriminare**, republicată.

VIII. Calea de atac şi termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea şi sancţionarea faptelor de discriminare** şi **Legii**



nr. 554/2004 a contenciosului administrativ la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Președinte

GERGELY DEZIDERIU – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

PANFILE ANAMARIA – Membru

POP IOANA LIANA – Membru

VASILE VASILE-ALEXANDRU – Membru

Data redactării 04.06.2010

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal de 15 zile, în fața instanței de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

